GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | N^er. 57. | 14. Maja 1828.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Jak w przeszłych latach, tak i tego roku, dobroczynne damy trudniły się w wielki tydzień zbieraniem składek na wsparcie ubogich i przyniesienie ulgi cierpiącym, i zebrały znaczną summę 3644 ZR. 19 kr. w W. W., która przeznaczona na wychowanie sierót i opatrzenie chorych, oddana została tutejszemu Zgromadzeniu Siostr miłosierdzia.

C. k. Rząd krajowy, podając do powszechnéj wiadomości to szlachetne dla dobra ludzkości poświęcenie się i pomyślny jego skutek, poczytuje sobie za powinność, oświadczyć najczulsze podziękowanie tak wspaniałomyślnym kwestarkom JJWW. i WW.: Józefie z Uruskich Uruskiéj; Paulinie z Hrabiów Potockich Hrabinie Łubieńskiéj; z Pieńczykowskich Józefowéj Szumlańskiéj, Józefowéj Kownackiéj, i z Baronów Karnickich Szeptyckiéj, jakoteż wszystkim tym, którzy datkiem wsparli to szlachetne przedsięwzięcie.

Listy prywatne z Czerniowiec i z Jass donoszą, że wojska Rossyjskie przeszły z dnia 6. na 7. Maja b. r. koło Skuleni przez Prut, i dnia 7. ze świtem weszły do Jass. Hrabia Pahlen stanął u steru tymczasowego okupacyjnego rządu, przybrawszy do tego czterech Bojarów. Hospodar Multański miał zostać w głąb Rossyi odprowadzony.

Gazety warszawskie z d. 6. Maja któreśmy dziś właśnie co odebrali, zawierają 1mo Manifest Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyj, z d. 14. (26.) Kwietnia, i 2do Oświadczenie wojny Porcie Ottomańskiéj z dnia tegoż.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Gazety Francuzkie piszą: Król Hiszpański spodziewany w Saragossie d. 22. Kwietnia. Stany Nawarry zwołane są na dzień 1. Czerwca. Stany mają Krolowi ofiarować w darze sześciokonny powóz i sześć wielkich kluczów (ile bram w Pampelunie) z lanego złota.

Podług wyroku król. do jeneralnego Inspektora królewskich ochotników, Carvajal, znaczna summa wybrana dotąd w Katalonii na uzbrojenie ochotników, użyta będzie na przyszłość dla gwardyi. Równie i w Walencyi przeznaczone dla ochotników pieniądze na co innego obrócone zostaną. (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Dzień urodzin Króla Jmci, 23. Kwietnia, obchodzono w sposobie zwyczajnym. Na Dworze były liczne pokoje, na których z powszechnym ukontentowaniem widziano Monarchę w najlepszém zdrowiu.

Xiążę Kumberlandyi i Xiążę Jerzy, jego syn, przybyli do Londynu. Jak słychać, ostatni stosownie do życzenia Parlamentu, pobierać ma edukacyję w Londynie.

W d. 17. z. m. o godz. 4. z południa przybył goniec do Ashbourmham-house, przy ulicy Dower (pałac Posła rossyjskiego), z depeszami z Petersburga. Równie nadszedł także goniec do Wydziału Spraw zagranicznych, od Vice-Hr. Granville z Paryża. Tegoż samego dnia odebrano w urzędzie osad depesze od Gubernatora wyspy Isle de France, Jenerała Porucznika Sir J. L. Cole, od Jenerała Porucznika Sir E. Barnes, Gubernatora Ceylonu, od Jenerała Majora Sir Benjamin, Gubernatora Demerary, i od Jenerała Majora, Sir John Keane, Pod Gubernatora w Jamaice.

Na posiedzeniu Izby Wyższéj w d. 17. Kwietnia żądał Lord Holland (jakeśmy niedawno namienili) powtórnego (rozstrzygającego) odczytania przyjętego już w Izbie niższéj projektu do prawa względem zniesienia aktu świadectwa i korporacyi. Przyczém zwrócił uwagę Izby, że tego środka sprawiedliwości większa część mieszkańców Państwa z niecierpliwością wygląda. Od czasu jak istnieje Parlament, jeszcze się nie zdarzyło, aby dla utrzymania tego przedmiotu w Izbie, jak tą razą, ośmset sześćdziesiąt próśb podano. Nadto prawo to w Izbie Niższéj prawie jednomyślnie przyjęto. Nawet w Izbie wyższéj stawione było na wszystkie niebezpieczne proby, jakie dla dawniejszych praw tego rodzaju były zgubnemi.

)(

Xiążę Wellington bronił równie zniesienia aktu świadectwa i korporacyi. Uczynił uwagę, że w istocie ostatnie Ministeryjum sprzeciwiało się temu zniesieniu, ponieważ istniejące prawo mimo swoich błędów, długo było korzystne dla Kościoła i rządu, bez zaburzenia religijnej spokojności narodu. Nawet nieroztropną jest, wystawiać się na straty pewnych korzyści, dla nabycia innych, o których jeszcze niewiadomo, czyli się przy nich utrzymamy. Z tego powodu przeszłe Ministeryjum sprzeciwiało się temu środkowi. Że zaś teraz okazało się, iż większa część gmin jest za zniesieniem tegoż aktu, a przeciwnie utrzymujący Członkowie nie mogą dostatecznych powodów przywieść dla swoich widoków, dla tego też Ministeryjum również owo zdanie przyjęło. Jednakowoż do proponowanego prawa załączyło poprawkę, która ma zabezpieczyć panujący Kościół anglikański. Poprawka ta, jestto niedawno namienione oświadczenie pod przysięgą, którą dyssydenci składać powinni, za nim onym poruczony zostanie urząd: że nic nie będą przedsiębrali przeciwko panującemu Kościołowi.

Po przymówieniu się wielu Członków w téj rzeczy, Lord Eldon mówił przeciwko temu; nastąpiło powtórne odczytanie prawa, a trzecie odłożono na dzień 21. Kwietnia.

Na posiedzeniu Izby wyższéj w d. 18. Kwietnia wniósł Hr. Karnarvon na powtórne odczytanie bilu, przez który prawo wyborowe miasteczka Penryn ma być przeniesione na miasto Manchester. Jak bil wczorajszy, rzekł ón, był ciosem śmiertelnym religijnéj intoleraneyi, tak spodziewam się, że ten, który leży przed nami, jeżli się szczęśliwie powiedzie, zrządzi reformę Parlamentu, i położy tamę przedajności i krzywoprzysięstwu, które w miasteczkach Królestwa panują. Poczém zaczęto od słuchania świadków. Niejaki P. Teed zeznał: iż gdy Lord Perceval w r. 1826. starał się o głosy wyborców z tego miasta, podczas pierwszych odwiedzeń, rzekł świadek, wszyscy wyborcy odsyłali kandydata do żón swoich, które, gdy się kandydat do nich udał, dosyć wyraźnie dawały do zrozumienia, że chcą pieniędzy.

Podług gazet londyńskich spór o liniją graniczną między angielskiemi północno-amerykańskiemi posiadłościami a Zjednoczonemi Stanami Ameryki północnéj, mocną obawę wzbudzający, ma być w sposobie przyjacielskim załatwiony. Komisarze amerykańscy, wysłani na rozpoznanie rzeczy, mieli być przez władze angielskie w osadach w sposobie przyjaznym przyjęci, i miano im ułatwić wykonanie danego im zlecenia. Prezydent miał w téj mierze kongresowi w Washingtonie przełożyć raport, tchnący pojednaniem.

Niezmierna massa około 50,000 ludzi zebrała się niedawno na równinie Chesterskiéj, aby była obecną bojowi na kułaki między dwoma sławnymi kułacznikami Brown i Sampson! Po 42 kursach, i gdy Brown oślepł na jedno oko i łopatkę sobie wykręcił, Sampson został zwycięzcą ogłoszony. Zagarnąwszy zakład 500 f. sz. pojechał z placu w sześciokonnym powozie z rozwiniętemi chorągwiami. Pokonanego zaś zaniesiono do bliskiego szpitala.

Do Kalkuty przybył urzędnik cywilny Birmański do rządu wschodnio-Indyjskiego z prośbą o przedłużenie trzeciego terminu wypłaty.

Kapitan Franklin prosił Lorda W. Admirała o pozwolenie powrócenia w okolice północnego bieguna, aby skończył swoje badania brzegów północno-zachodnich Ameryki. (*G. W.*)

Francyja.

W d. 27. Kwietnia przedstawiony był Królowi na publicznem posłuchaniu Baron Pfeffel, król. Bawarski Poseł, który Królowi Jmci wręczył list wierzytelny swojego Monarchy.

Monitor z d. 27. Kwietnia umieścił postanowienie królewskie, przez które Baron Damas, Par Francyi, Minister Stanu i Jenerał Porucznik wojsk Francuzkich, mianowany jest Guwernerem Xięcia Bordeaux.

Zbiór praw zawiera pięć królewskich postanowień, które PP. Villele, Peyronnet, Corbiere Chabrol i Frayssinons, każdemu pensyją po 12,000 franków, jako Ministrom Stanu przeznaczają.

Izba Parów słuchała w d. 22. Kwietnia raportu Malleville z projektu do prawa, dotyczącego się rybołostwa w rzekach, poczém wyznaczyła Deputacyją do rozpoznania pięciu projektów do prawa, względem nadzwyczajnych podatków kilku Departamentów na potrzeby miejscowe.

W Izbie Deputowanych zdał tegoż samego dnia P. Favard de Langlade obszerny raport w imieniu Kommissyi do rozpoznania projektu do prawa względem listy wyborowwéj. Wniosek Prezydenta, izby obrady nad tym projektem w d. 28. Kwietnia rozpocząć, został przyjęty. Kommissyja w swojém zdaniu sprawy wnosi, aby każdy wyborca, zanim włoży karteczkę w urnę, wykonał przysięgę, iż istotnie posiada polityczne prawo, którego ma używać. Wymierzać kary za niewypełnienie przepisów prawa, nie znajduje Kommissyja za rzecz stosowną.

W dniu 25. t. m. przyjęła Izba Deputowanych, jak to już uczyniła Izba Parów, przełożo-

ne sobie listy unarodowienia nowo mianowanych Parów, Xiążęt Hohenlohe i Aremberg, jednakże dopiero po długich naradach, znaczną większością głosów. Pytanie, czyli pożyteczną jest tym sposobem nadawać cudzoziemcom wysokie godności w Państwie, pod różnemi względami uważano, a w części zbijano.

Taż Izba po kilkudniowych naradach nad wnioskiem P. Conny, iżby każdy Deputowany, który przyjmie od rządu posadę z pensyją, musiał ulegać nowemu wyborowi, przyjęła większością 11 głosów. Stosownie do pierwotnego wniosku przeciwnie zdaniu Kommissyi, uchwalono wyłączyć Ministrów od tego przepisu. Za to postanowiono, iżby Oficerowie siły lądowéj i morskiéj, jedynie tylko w skutek starszeństwa temu przepisowi ulegali. W dalszym ciągu rozpraw przyjęty jeszcze większością 4 głosów dodatkowy artykuł, iżby takowy Deputowany dopiero na następném posiedzeniu roczném znowu był obranym, wymaga jeszcze według konstytucyi potwierdzenia Izby Parów. Lecz i projekt równie według konstytucyi nie może być przed dziesięcią dniami, to jest przed 5. Maja do Izby Parów wniesiony.

W d. 22. Kwietnia w sześciu kollegijach wyborczych Paryża, które mają wybierać nowych Deputowanych, wybrano wszystkich tych kandydatów, których Dzienniki oppozycyjne zalecały. Jenerał Maciej Dumas miał w pierwszém Kollegijum z 1241 głosujących, 775 głosów; Jenerał Demarçay w drugiém z 1145 głosujących, 616; P. Euzeb. Salverte w trzeciém z 1138 głosujących, 810; P. Corcelles w czwartém z 1137 głosujących, 634; P. Chardel w piatém z 1030 głosujących, 535; P. Bavoux w szóstém z 816 głosujących, 459 głosów. Reszta głosów podzielona była po większéj części między kandydatów liberalistow; głosy tak zwanych rojalistów nie wyniosły nad 40 do 50, wyjąwszy kollegijum szóste, gdzie P. Ferdynand Berthier liczył 175 głosów.

Z nowych wyborów ogłoszono znowu następujące: w Chalonie, P. Baillót (konstytucyjny); w Senlis, Hr. Alex. Larochefoucauld (konstytuc.); w Breście, P. Daunou (konstyt.); w Lunewillu, Hr. Loban (konst.); w Mamers, P. Kamille Perrier (konsty.), brat Kaźmierza Perriera. — Daléj kollegijum w Vienne obrało P. Faure, radcę sądu król. w Grenoble; kollegijum wyborcze w Lugdunie, P. Couderc; kollegijum wyborcze pierwszego obwodu Marny, Hr. Gucheneuc. Za to wybrano w Majenne konstytucyjnego kandydata, P. Delaunay, a w kollegijum wyborczém Vogezeńskiem, którego wszystkie wybory dawniejsze za nieważne uznano, obrano pięciu konstytucyjnych Deputowanych, mianowicie: PP. Marmier, Boula de Colombier, Champy, Vantot i Pułkownika Jacqueminot. W obwodzie Vendome obrany został P. Crignon Benvallet, w Charolles Margrab. Drée, w Departamencie Nievre P. Boignes, w Tullins P. Sapey, sami konstytucyjoniści. Oprócz jednego wyboru okręgowego, potrzeba jeszcze 17 Deputowanych mianować, których wybór dopiero w d. 28 Kwietnia nastąpi.

Urzędowe poselstwo Ministra wojny do dowódzącego Jenrała Porucznika 10téj dywizyi wojskowéj zapowiada wyjście Francuzkich wojsk z twierdz Hiszpańskich, jako to: z Pampelony, St. Sebastian, Jaka i Figueras, oprócz Kadyxu i Seo d'Urgel. Powrót tych wojsk nastąpi po części przez Perpignan i Departament wschodnich Pireneów, należący do 10téj wojskowéj dywizyi.

Monitor umieścił następującą telegraficzną depeszę z Toulonu z d. 20. Kwietnia: »Fregata Astrea zabrała w d. 22. Marca przy wnijściu do zatoki Tunetańskiéj okręt Algierski korsarski o 6 działach i 60 ludzi osady. Ten okręt i blokowany w Cagliari, zdają się być jedynemi, które od dwóch miesięcy z Algieru wypłynęły, lecz żadnéj jeszcze zdobyczy nie zabrały.

Margrabia Loulé ze swoją małżonką, którzy teraz bawić będą we Francyi, przybyli z Anglii do Paryża.

Dziennik: *Messagers des Chambres* obwinia Gazetę Francuzką, że kurs papierów Wiedeńskich fałszywie podała, i sądzi, iż albo jest to obrotem przemyślników, lub Gazeta chce sobie nadać powagę, jakoby odbierała wiadomości drogą nadzwyczajną. Tymczasem dobrze będzie wiedzieć za granicą, że rząd nie udziela już Gazecie Francuzkiéj żadnych wiadomości. (*G. W.*)

Włochy.

W d. 28. Kwietnia rano wyjechał Jego Królew. Wysokość Xiążę Fryderyk Saski z Florencyi do Rzymu.

Ces. Rossyjski Poseł przy W. Porcie, P. Ribeaupierre, wyjechał w d. 23. Kwietnia do Genui, zkąd uda się na powrót przez Livorno do Florencyi, gdzie jego rodzina została.

(*G. W.*)

Królestwo Obojéj Sycylii.

W d. 20. Kwietnia w południe dał Król Jmć w sali tronowéj w obecności całego Dworu uroczyste posłuchanie Hr. Voss, nowo mianowanemu nadzwyczajnemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi Króla Jmci Pruskiego na Dworze Sycylijskim, który przy téj sposobności podał swój list wierzytelny, a potém Królowéj Jmci został przedstawiony.

W d. 19. Kwietnia zawinął do zatoki Neapolitańskiéj Francuzki bryg wojenny le Loiret, pod Kapitanem Laroque. Opuścił ón Milo w d. 3., a Maltę w d. 12. Kwietnia. (*D. A.*)

Niemcy.

Wiadomości z Drezna z d. 26. Kwietnia zawierają: »Onegdaj o godz. 6téj dopełniony został obrzęd chrztu nowo narodzonego Xięcia, który otrzymał imiona: Fryderyk, August, Albert, Antoni, Ferdynand, Józef, Karol, Maryja, Jan Chrzciciel, Nepomucen, Wilhelm, Xawery, Jerzy, Fidelis. Kumami byli: Krol Jmć, JKWysokość Xiążę Łuki, i JKWysokość Xiężna Amalia Saska. Nieobecni: Królowa Jmć Teresa Bawarska, Król i Królowa Ichmość Hiszpańscy, JKról. Wysokość owdowiała Xiężna Dwóch Mostów, JJKKWW. Następca i Następczyni Tronu Pruskiego, i Xiążę Karol Bawarski. W Lipsku wieczorem dnia tego, w którym otrzymano wiadomość o narodzeniu Xięcia Saskiego, oświecono domy. (*G. W.*)

Szwecyja i Norwegija.

Gazeta nadworna z d. 22. Kwiet. donosi o odjeździe Króla do Norwegii, i udziela uwiadomienie, przez które Król Jmć rządy pod nieobecność swoję oddał JKW. Następcy Tronu.(*G.W.*)

Rossyja.

Cesarz Jmć reskryptem Swoim do Jeneralnego Inspektora wojennego Wydziału lekarskiego, P. James Willie, przy oswiadczeniu upodobania Swojego ze świattéj gorliwości w wykonaniu obowiązku i jego skutecznéj troskliwości o udoskonalenie zarządu lekarskiego w wojsku, mianowicie z organizacyi szpitalów równie z gorliwością, jak i z czynnością uskutecznionéj, przesłał onemuż tabakierkę ze Swoim portretem.

Cesarz Jmć, z uwagi na znamienite zasługi rzeczywistego tajnego Radcy, Hr. Alopeus, Posła Rossyjskiego przy Królu Jmci Pruskim, mianował syna jego, Hr. Alexandra Alopeus, umieszczonego przy poselstwie w Berlinie, Kamerjunkrem.

Admirał Spiridów umarł w Rewlu d. 30. Marca.

— Jeden z podróżnych, znajdujących się na 3 okrętach z urzędnikami Rossyjskiemi ze Stambułu do Odessy przybyłych, pisze z tamtąd pod d. 20 z. m., co następuje: »Nakoniec stanęliśmy tu szczęśliwie opuściwszy Stambuł w d. 13. Stycznia b. r. Burza nie dozwalała nam wysieść na ląd w Kalochria lub w Warnie. Dopiero d. 5. Lutego udało się tym trzem okrętom zawinąć do przystani Sisibollo (Sizeboli, dawnego Sosopolis lub Apollonia) na brzegach Rumelii. Głodem, zimnem i niebezpieczeństwy wyniszczeni natrafiliśmy tu na nowe trudności. Turcy nie chcieli wierzyć zapewnieniom naszym, że nie jesteśmy ani wojownikami, aniteż zbiegami, lecz podróżnymi, którzy otrzymawszy pozwolenie rządu Stambulskiego teraz do domu wracają. W owéj okolicy koczują trzy małe Tureckie oddziały. Dowodzi nimi Hassan Aga, który nakoniec dał się zniewolić, i rozkazał dla 40 ludzi dawać codziennie 10 do 15 małych bochenkow czarnego chleba, a co pięć dni jednę owcę; na pobyt nasz przeznaczono Achiela (Akkieli, dawne Anchialus) siedm mil od brzegu. Brakowało nam drzewa i musieliśmy je przywozić z brzegów morza. Tak zostawaliśmy 55 dni między Turkami. Wojsko z młodych ludzi, którzy dawnych Janczarów zastąpili liczy między sobą wielu 12letnich chłopców. Rozumniejsi między nimi czują swoje położenie. Domy Ormian ze Stambułu wygnanych sprzedano Muzułmanóm, każdy w przecięciu po 150 talerów, dóm Mitos Agi, który kosztował 2 mil., za 6000 talerów.«

O zimnie w Sibirze można sobie niejakie uczynić wyobrażenie, słysząc, że téj zimy żywe śrebro w Krasnojarsku 40 dni jeden po drugim było zamarznięte. Na otwartém powietrzu zaledwie można było oddechać; jednakże rzeka Angara tylko przez trzy miesiące była zamarznięta, to jest Grudzien, Styczen i Luty; inaczéj, nawet podczas mocnego zimna, okryla lodami, przez własność swoich wód i bystrego nurtu zawsze płynie.

Z Stawropola na Kaukazie, donosi list z d. 20. Marca: Już w Grudniu r. z. poczęła się tu zima bardzo ostra w sposobie dla tutejszego klimatu niezwyczajnym, a śnieg począwszy od 12. do 18. Stycznia tak obficie padał, przy burzy i coraz powiększającém się zimnie, aż do 20 stop. Reaum., i całą massą miotając w powietrzu, że nikt nie ukazał się na ulicach, i niebawem wszystkie gościńce i podworza były zawalone. Podobną burzę mieliśmy w pierwszych dniach Lutego; i dziszaj, kiedy to pieszę, w pierwszym dniu wiosny, wystawia się oku pusta lodem okryta okolica, i powietrze napełnione śnieżnicą, kiedy zawsze o tym czasie łąki kwiatami ozdobione bywały. Mieszkańcy naszych okolic, z których większa część trzodóm swoim cały rok pozwala bujać po stepach, i niedba o paszę na zimę ponieśli znaczną stratę w koniach, bydle i owcach. (*G. W.*)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra Pillera.